

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی
MAULANA AZAD NATIONAL URDU UNIVERSITY
(A Central University established by an Act of Parliament in 1998)
Gachibowli, Hyderabad – 500 032
(Accredited “A” Grade by NAAC)

مانو طلباء کے اخلاق

اور

نظم و ضبط کے اصول و ضوابط، 2014

فہرست

صفحہ نمبر	فہرستِ مواد	نمبر شمار
1	عمومی باتیں / عمومی امور	حصہ اول
1	تادیبی کارروائی کے مجاز افسران	حصہ دوم
2	سرما / جرمانے کی نوعیت	حصہ سوم
7۳۳	بے ضابطگی اور بد اخلاقی کے عمل	حصہ چہارم
8۷	متفرقات	حصہ پنجم

پہلا حصہ
عمومی باتیں/ عمومی امور

1) اصول و ضوابط کا عنوان

ان اصول و ضوابط کو "مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی طلباء کے اخلاق اور نظم و ضبط کے اصول و ضوابط 2014" کہا جائے گا۔

2) نفاذ کی تاریخ

یہ اصول و ضوابط فوری طور پر نافذ اعمال ہوں گے۔

3) اصول و ضوابط پر اطلاق

یونیورسٹی کے تمام طالب علموں پر ان اصول و ضوابط کا اطلاق ہوگا، چاہے ان کا داخلہ ان اصول و ضوابط کے نفاذ سے پہلے ہوا ہو یا اس کے بعد۔

دوسرا حصہ

تادبی کارروائی کے مجاز افران

نظم و ضبط کمیٹی کی تشكیل نہ ہو سکتی ہے، جو ایسے کام کرے گی اور ایسے اختیارات استعمال کرے گی، جسے شیخ الجامعہ و مقا فو قتا سے تفویض کر سکتے ہیں۔ کمیٹی کے ارکان درج ذیل ہیں۔

1) پرو و اس چانسلر (چیرین)

2) پرواکٹر

3) چیف وارڈن

اسکول کے ڈین صاحبان و قفو قفعے سے ایک سال کی مدت کے لیے ممبر بنیں گے، جس کی تقرری شیخ الجامعہ کریں گے۔

5) دو شعبوں کے صدور و قفو قفعے سے ایک سال کی مدت کے لیے ممبر بنیں گے، جن کی تقرری شیخ الجامعہ کریں گے۔

6) رجسٹرار

عزت آب شیخ الجامعہ سے صلاح و مشورے کے بعد پرو کٹر حسب ضرورت فور آتا تادبی کارروائی کر سکتا ہے۔

تیرا حصہ

سزا/ جرمانے کی نوعیت

اگر کسی طالب علم کو با الواسطہ یا بلا واسطہ کسی بھی قسم کی نظم و ضبط کی خلاف ورزی کی سرگرمیوں میں ملوث پایا گیا تو اس پر سیاہ نشانات عائد کیے جائیں گے۔ کسی طالب علم کو نظم و ضبط کمیٹی کے ذریعے دیئے گئے سیاہ نشانات مجموعی ہوں گے۔ [اگر کسی طالب علم کو کسی غلطی کی سزا کے طور پر نظم و ضبط کمیٹی نے ایک سیاہ ڈاٹ دیا ہو، اور اسی طالب علم کو کسی دوسری غلطی کی پاداش میں ایک اور سیاہ ڈاٹ دیا گیا ہو تو ایسی صورت میں اس طالب علم پر دو سیاہ نشانات عائد ہوں گے]۔ سیاہ نشانات کے لیے سزا ایک یا ایک سے زیادہ ہو سکتی ہے، جو درج ذیل ہے۔

1) ایک سیاہ نشان۔

- a. ایک ہفتے کے اندر والدین کو بلانا اور تنبیہ کرنا؛
b. ایک ہزار روپیوں تک کا جرمانہ؛
c. تحریری انتباہ اور سرپرستوں کو اس کی اطلاع؛ اور
ہائل کی تبدیلی۔

2) دو سیاہ نشانات۔

- a. متعینہ مدت کے لیے یونیورسٹی سے اخراج؛
b. کلاس/ شعبے/ کالج/ ہائل/ میس/ لابریری سے معطلی یا کسی اور سہولت کے حصول کی معطلی؛
c. کسی بھی ذریعے سے مل رہی اسکارشپ، فلوشپ یا مالی مدد کا التوا یا اس کی منسوخی یا اسکارشپ،
فلوشپ یا مالی مدد کی منظوری دینے والی ایجنسی کو سفارش کا التوا یا اس کی منسوخی؛
d. پانچ ہزار روپیوں تک کا جرمانہ؛
e. کھلیل کوڈ/ این سی/ این ایس میں شرکت سے محرومی؛
f. کلاس/ یونیورسٹی/ ہائل/ میس/ کھلیل کوڈ/ کلب اور اسی طرح کے دیگر اداروں میں کسی نمائندگی کے
عہدے سے ناہلی؛
g. یونیورسٹی جامداد کو ہونے والے مالی نقصان کی تلافی؛ اور
h. متعینہ مدت کے لیے شعبے/ فیکٹی/ ہائل/ میس/ لابریری/ کلب سے اخراج۔

3) تین سیاہ نشانات۔

a. امتحان سے اخراج؛ اور

b. ہائل سے اخراج۔

4) چار سیاہ نشانات۔

a. ایک تعلیمی سال کے لیے یونیورسٹی سے اخراج۔

5) پانچ سیاہ نشانات۔

a. مستقل طور پر یونیورسٹی سے اخراج؛ اور

b. مزید تعلیم کے حصول کے لیے نااہلی یا مزید داخلے کی ممانعت یادو بارہ داخلے پر پابندی۔

نوت: اگر کسی طالب علم پر سیاہ نشانات عائد کیے گئے ہوں تو یہ سیاہ نشانات اس کی کردار سند پر ظاہر کیے جائیں گے۔ البتہ طالب علم کی پیش رفت، کارکردگی اور بہتر سلوک کی بنیاد پر متعلقہ شعبے کے صدر کے تصدیق نامے کے پیش نظر پروکٹر / نظم و ضبط کمیٹی ان سیاہ نشانات کی تعداد لوگھٹا اور ہٹا سکتے ہیں۔

معطلی کی مدت کے دوران میں طالب علم کا شناختی کارڈ اور لاہریری کارڈ پروکٹر آفس میں جمع کر دیا جائے گا۔ ایسے طالب علم کو یونیورسٹی کمپس میں داخل ہونے اور کسی بھی قسم کی یونیورسٹی سرگرمی میں شرکت کرنے کی اجازت نہیں دی جائے گی۔ البتہ پروکٹر / نظم و ضبط کمیٹی کی پہلے سے حاصل کردہ اجازت کے پیش نظر امتحانات کے لیے اسے اجازت دی جاسکتی ہے۔ ایسے طالب علم کو کسی ایسی جنسی حالت میں یونیورسٹی میں داخل ہونے کے لیے پروکٹر سے پہلے سے اجازت ضرور لینی ہوگی۔ اگر اس طرح کے طلباء بغیر کسی اجازت کے کمپس میں پائے گئے تو وہ مزید تادبی کارروائی کے مستوجب ہوں گے۔

حصہ چہارم

بے ضابطگی اور بد اخلاقی

بے ضابطگی اور بد اخلاقی کے عمل:

کسی بھی طالب علم کی جانب سے کمپس میں یا اس کے باہر کی جانے والی بد اخلاقی یونیورسٹی کے نظم و ضبط کے خلاف عمل ہوگا۔ مذکورہ بالاقانونی شق کی عمومیت کو ضرر پہنچائے بغیر، نظم و ضبط کی خلاف ورزیوں میں درج ذیل چیزیں شامل ہوں گی:

i. درس و تدریس، طلباء کے امتحانات، تحقیقی یا انتظامی کام، نصاب یا زائد از نصاب سرگرمیوں، یا یونیورسٹی کے ارکان کی رہائش زندگی میں رکاوٹ یا خلل اندازی بشمول یونیورسٹی کے کسی بھی رکن یا عملے کو انہیں کام کرنے سے روکنے کی کوشش؛ یا اسی طرح کی کوئی رکاوٹ، جس کی وجہ سے کسی بھی خلل اندازی کا امکان ہوتا ہی صورت میں ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

ii. یونیورسٹی کی املاک یا یونیورسٹی کے ارکان کی املاک یا یونیورسٹی کیمپس کے اندر یا باہر کسی دوسری جائیداد کو نقصان پہنچانے یا صورت مسخ کرنے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

iii. یونیورسٹی کے اساتذہ، دفاتر، ملازمین اور طلباء برادری کا گھر اور کرنے کی کسی کوشش میں ملوث ہونے پر، یا کیمپس میں دھرنے پر بیٹھنے پر یا اساتذہ، افسران یا یونیورسٹی کے دیگر ارکان کے گھروں کے احاطوں کے اندر ناگواری اور تکلیف کی حالت پیدا کرنے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

iv. گالی گلوچ اور توہین آمیز نعروں یا دھمکی آمیز زبان کے استعمال پر یا نفرت اور تشدد بڑھ کانے پر یا انہیں بڑھانے کے لیے کسی اور عمل پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

7. کسی بھی قسم کی راگنگ (Ragging)؛

الف) لفظ "راگنگ" کا مطلب ایک سمسٹریا متعینہ تعلیمی مدت کے دوران میں کسی بھی طالب علم کو تکلیف پہنچانے کا عمل کرنا، اس کا عملی مذاق اڑانا یا مضمکہ خیز پیرا یڈ (Parade) کرنا اور اسی طرح کی دوسری حرکتوں میں ملوث ہونا ہے۔ "لہذا اس طرح کے عمل پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

ب) راگنگ میں بدترین انداز میں شور غل، ناروا برتا کا اور بدسلوکی کے ذریعے یہاں پہاڑ کرنے کے عمل شامل ہیں، علاوہ ازیں غنڈہ گردی اور بندھی کی سرگرمیاں، مثلاً دھکہ کی، تشدد، جو جسمانی یا نفیسیاتی تکلیف یا خوفزدہ گی کے ماحول کا سبب بنتی ہیں، بھی راگنگ میں شامل ہیں۔ مزید برآں کسی بھی نوآمد طالب علم (Fresher) کو کسی بھی ناموزوں عمل کی انجام دہی پر مجبور کرنا، جس سے اس نوآمد طالب علم (Fresher) کو شرمندگی یا خجالت محسوس ہو یا اس طالب علم کی زندگی کو خطرہ لاحق ہوتا ہو محسوس ہو تو اس عمل پر دو سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

ج) "راگنگ" میں سینتر طالب علم کو "سر" کہلوانے، ماس ڈر لس کروانے؛ جیسے کاپی کلاس سینٹروں کے لیے نہیں؛ ناز پیا پیغام رسانی کا کام لینے؛ سینٹروں کے لیے تحریر کام کروانے، فخش سوالات و جوابات کرنے، طلباء کو اپنی معصومیت سے باہر نکالنے کے ارادے سے فخش تصاویر کو دیکھنے کے لیے مجبور کرنے، شراب پینے یا گرم گرم چائے پینے کے لیے مجبور کرنے، ایسے کام کروانے، جس سے جسمانی زخم، ذہنی اذیت اور تشدد یا موت واقع ہو سکتی ہو، بوسہ بازی یا دیگر فخش کام کروانے جیسے عمل پر دو سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

vi. یونیورسٹی کے اندر اور باہر کسی بھی طریقے کی راگنگ سختی سے منوع قرار دیا گیا ہے۔ اگر کوئی طالب علم اس مذموم حرکت میں ملوث پایا جاتا ہے تو اس کو یونیورسٹی کے نظم و ضبط کو سریجاً پامال کرنے کا خطہ کارٹھرا یا جائے گا اور قابل احترام عدالت عظمی کے تازہ ترین فیصلے کے مطابق اس طالب علم کے خلاف ایف۔ آئ۔ درج کرائی جائے گی اور اسے فوراً یونیورسٹی سے معطل کر دیا جائے گا۔ اور اگر کوئی لڑکیوں کو ہر اس اس کرتے ہوئے اور ان کے ساتھ بدسلوکی کرتے ہوئے پایا جاتا ہے تو اس پر بھی اسی طرح سے سخت کارروائی کی جائے گی۔ اس کے لیے تین سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

vii. خواتین یا طالبات کو ہر اس اس کرنے یا گستاخ اور بدلخاظ سلوک کرنے پر دو سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

viii. کسی بھی معلم، افسر، ملازم یا طالب علم یا کسی دوسرے شخص پر حملہ کرنے یا ان کو دھمکی دینے یا ذلت آمیز برداشت کرنے کی تعریف (Definition) میں درج ذیل امور شامل ہوں گے۔

(الف) کسی بھی قسم کی سانی وزبانی ایزار سانی، جس کی وجہ سے جسمانی زخم یا چوٹ کی بجائے متاثر فرد کو جذباتی، ذہنی اور نفسیاتی تکلیف پہنچتی ہو۔ اس طرح کے عمل پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

(ب) ایسا حملہ جس میں ہتھیار کا استعمال نہ ہوا ہو، لیکن اس حملے کے نتیجے میں متاثر فرد کو تھوڑا سا زخم یا تھوڑی سی چوٹ آئی ہو تو اس طرح کے عمل پر دو سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

(ج) جسمانی حملہ، جس میں کوئی فرد یا گروہ کسی شخص کو مشتعل کرتا ہے اور ہتھیار سے یا ہتھیار کے بغیر جسمانی اعتبار سے حملہ کرتا ہے یا زخمی کرنے کی دھمکی دیتا ہے، جس کے نتیجے میں درج ذیل صورتیں واقع ہو سکتی ہیں:

i) اشتغال: تو ہیں، دھمکیوں پر ایک سیاہ نشان عائد ہوگا۔

ii) دھمکی: مکان بنانے یا مارنے، دھکادی نے، لڑکیوں لڑکوں کا ناز یا باطری لیتے سے پچھا کرنے، چوری کرنے یا اشیا کو پھینکنے جیسے عمل پر دو سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

iii) بھیعت یا ظلم و زیادتی: حملہ، مار پیٹ، لڑائی جھگڑے جیسے عمل پر تین سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

iv) مکاکی اور گھاؤ: کاٹ، نیل، رگڑ چوٹ کے نشان، زخم جیسی حالت نیز جسمانی اعضا کا اپنی جگہ سے ہٹنے یا ٹوٹنے جیسے عمل پر چار سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

v) ہتھیار سے حملہ، جس سے معمولی زخم آیا ہو تو اس مذموم حرکت پر چار سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

vi) ہتھیار سے حملہ، جس کے سبب شدید زخم آئے تو اس پر بھی چار سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

ہتھیار یا ہتھیار کے بغیر حملہ، جس سے جان کو لاحق زخم آئے ہوں تو ایسے مذموم عمل پر پانچ سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

ix. کیپس میں کسی شخص کے غیر مجاز داخلے میں یا کسی شخص کے ذریعے یونیورسٹی کے احاطے بیمول ہائل یا رہائشی ہال کے کسی بھی حصے پر قابض ہونے میں وجہ بننے یا سانحہ گانٹھ کرنے کے عمل پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

x. یونیورسٹی کے ضابطے کی خلاف ورزی کرتے ہوئے بیک وقت دلخیبی کو رسس میں داخلہ لینے پر دو سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

xi. جعل سازی کے ارتکاب، یونیورسٹی وسٹاویز ایاریکارڈس، شناختی کارڈزوغیرہ کے ساتھ چھپر چھاڑیا غلط استعمال پر دو سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

xii. یونیورسٹی کے کنٹرول اور دائرہ اختیار کے کسی بھی دفتر کو غلط سندر یا غلط معلومات فراہم کرنے پر دو سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

xiii. یونیورسٹی کے احاطے میں نشہ آور مشروبات، خطرناک منشیات یا دیگر نشہ آور اشیا کا استعمال کرنے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

xiv. یونیورسٹی کے احاطے میں جوئے (Gambling) کی حرکت میں ملوث پائے جانے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

xv. یونیورسٹی کے احاطے میں چاقو، لالٹھی، لوہے کی زنجیر، لوہے کا ڈنڈا، دھاکہ خیز مواد اور بندوق، پستول، رائفل جیسے کسی ہتھیار کے رکھنے یا استعمال کرنے پر دو سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔

xvi. طلباء کے درمیان فرقہ پرستی، ذات پات یا علاقائی عصیت کو بھڑکانے یا افراطی پھیلانے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

xvii. اساتذہ کرام یا حکام کی ہدایات کی نافرمانی پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

xviii. طلباء کے ایکشن یا دیگر اجلاس کے دوران میں یا دوران تعلیم یا زانداز نصابی سرگرمیوں کی انجام دہی کے دوران میں کسی بھی نوعیت کی بدلخلاقی یا بدسلوکی پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

xix. امتحان مرکز پر کسی بھی نوعیت کی بدلخلاقی یا بدسلوکی پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

xx. طلباء کے درمیان کسی بھی قسم کے غلط بیانات یا افواہوں کی تشهیر پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

xxi. جب یونیورسٹی کے کسی مجاز ملازم یا افسر کی طرف سے شناخت ظاہر کرنے کو کہا جائے تو اپنی شناخت ظاہرنہ کرنے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔

- xxii. کسی لابریری یا سینما کی کتابوں کے صفحات کو پھاڑنے، مسخ کرنے، جلانے یا تباہ کرنے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔
- xxiii. ہائل یا کمروں میں غیر مجاز طریقے سے اقامت پر یہ ہونے یا یونیورسٹی کے اپنے ہائل روم میں یا کہیں اور فرنچس کے غیر مجاز حصول اور غیر مجاز استعمال پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔
- xxiv. پوکٹریاوارڈن کی اجازت کے بغیر مہانوں یا دیگر افراد کو ہائل میں رکھنے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔
- xxv. یونیورسٹی کے کنٹرول اور دائرة اختیار کے کسی بھی دفتر سے یا کے ذریعے لی گئی رقم کے نامناسب حساب کتاب کرنے اور دینے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔
- xxvi. جو اشخاص میڈیکل مدد کے حصول کے مجاز نہ ہوں ایسے اشخاص کو میڈیکل مدد فراہم کرنے کے لیے میڈیکل اسٹاف سے زور زبردستی کرنے پر یا کسی اور بدسلوکی پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔
- xxvii. کسی بھی غیر اخلاقی سرگرمی یا بدمعاشی میں ملوث پائے جانے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔
- xxviii. قانون کے دائرے میں آنے والے کسی بھی جرم پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔
- xxix. یونیورسٹی کے امتحانات سے متعلق مقررہ خوابط (خلاف قاعدہ ذراائع، اور فسادی سلوک کا کنٹرول) میں صراحت کے ساتھ بیان کردہ جرام میں سے کسی جرم کے مرتكب ہونے پر دو سیاہ نشان عائد کیے جائیں گے۔
- xxxi. یونیورسٹی کے معلمہ ٹرینیک اصولوں کی خلاف ورزی پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔
- xxxii. تعلیمی سفر یا مختصر تفریحی دورے کے دوران میں نامناسب برنا تو پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔
- xxxiii. یونیورسٹی میں قابل اعتراض نوعیت کے پوستر چپکانے یا پھلفت، ہینڈ بلس تقسیم کرنے وغیرہ یا دیواروں پر لکھنے اور عمارتوں کو بدنسما کرنے پر ایک سیاہ نشان عائد کیا جائے گا۔ اور کوئی بھی دیگر عمل، جسے واس چانسلر یا نظم و ضبط کمیٹی نظم و ضبط کی خلاف ورزی تصور کرے۔ [یونیورسٹی کی نظم و ضبط کمیٹی کے فیصلے کے مطابق]

متفرق اصول و خوابط

- اگر کسی طالب علم پر بد اخلاقی کا الزام عائد کیا گیا ہو اور تحقیق یا مقدمہ چل رہا ہو یا وہ عدالت کی عملداری کے اندر آنے والے کسی جرم کا مرتكب ہوا ہو تو ایسی صورت میں واس چانسلر اسے یونیورسٹی کے رول سے معطل کر سکتا ہے۔

2) کسی بھی طالب علم کو، جس پر بداخلی کا الزام عائد کیا گیا ہو، پوکٹ رزٹ میڈیم اس چانسلر سے صلاح و مشورہ کر کے، نظم و ضبط کمیٹی کی رپورٹ کا انتظار کیے بغیر، یونیورسٹی کے روں سے معطل کر سکتا ہے۔

3) جس طالب علم کے خلاف بداخلی کا الزام ثابت ہو گیا ہو اور اس پر سیاہ نشان (ات) عائد کیا گیا ہو، وہ امیدوار یونیورسٹی کے کسی بھی ریکولر پروگرام میں آگے داخلہ لینے کا اہل نہیں رہے گا۔

MAULANA AZAD NATIONAL URDU UNIVERSITY

(A Central University established by an Act of Parliament in 1998)

Gachibowli, Hyderabad – 500 032

(Accredited “A” Grade by NAAC)

**MANUU Students' Conduct
&
Discipline Rules, 2014**

Table of Contents

		Page
Part-I	General	1
Part-II	Officers Authorised to take Disciplinary Action	2
Part-III	Nature of Penalties	3-4
Part-IV	Acts of Indiscipline and Misconduct	5-9
Part-V	Miscellaneous Rules	9

Part-I
General

1) Title of the Rules:

These Rules shall be called “The Maulana Azad National Urdu University Students’ Conduct and Discipline Rules, 2014.

2) Date of Commencement:

These Rules shall come into force with immediate effect.

3) Applications of Rules:

These Rules shall apply to all the students of the University, whether admitted before the date of enforcement of these Rules or afterwards.

Part-II

Officers Authorized to Take Disciplinary Action

The Disciplinary Committee may be reconstituted which shall perform such function and exercise such powers as may be delegated to it by the Vice-Chancellor from time to time. The members in the committee are as follows:

- 1) Pro Vice-Chancellor (Chairman);
- 2) Proctor*;
- 3) Chief Warden;
- 4) One Dean of the School by rotation for a term of one year. The appointment of Dean shall be made by the Vice-Chancellor;
- 5) Two Heads of Department by rotation for a term of One year. The appointments of Head shall be made by the Vice-chancellor;
- 6) Registrar;

Proctor can take immediate disciplinary action as and when required in consultation with Hon'ble Vice-Chancellor.

Part-III

Nature of Penalties

If a student is found involved directly or indirectly in any kind of in-disciplinary activity he/she will be awarded with black dots. The black-dots given to a student by the disciplinary committee will be cumulative [*In case a student gets one black-dot as punishment by the disciplinary committee and the same student get one more black-dot for any other disciplinary action, then in this case the number of black-dot will be added for that particular student which will be two black-dots*]. The punishment for black dots can be one or more than one penalty listed below:

1) One Black Dot-

- a. Warning and call to parents within one week;
- b. Fine up-to Rs.1000/-;
- c. Written warning and information to the guardian; and
- d. Hostel shift.

2) Two Black Dots-

- a. Expulsion from University for specified period;
- b. Suspension from the Class/Department/College/Hostel/Mess/Library or availing of any other facility;
- c. Suspension or cancellation of Scholarship, fellowship or any financial assistance from any source or recommendation to that effect to the sanctioning agency;
- d. Fine up-to Rs. 5000/-;
- e. Debarring from participation in Sports/NCC/NSS and other such activities;
- f. Disqualifying from holding any representative position in the Class/University/Hostel/Mess/Sports/Clubs and in similar other bodies;
- g. Recovery of pecuniary loss caused to the University Property; and

- h. Expulsion from the Department/Faculty/Hostel/Mess/Library/Club for a specified period.

3) Three Black Dots-

- a. Expulsion from examination; and
- b. Expulsion from the hostel.

4) Four Black Dots-

- a. Expulsion from the University for One Academic Year.

5) Five Black Dots-

- a. Expulsion from the University permanently; and
- b. Disqualifying from further studies, or prohibition of further admission or re-admission.

Note: *if a student is given any number of black-dots, the same will be reflected in his/her character certificate. However the number of black-dots displayed in character certificate may be reduced or removed by the Proctor/Disciplinary Committee based on the student's progress, performance and behavior given by concerned Head of the Department.*

During the period of suspension the Identity Card & Library Card of the student will be deposited in the office of Proctor. He / She will not be allowed to enter the University campus and participate in any kind of University activity. However, he / she may be allowed for the examinations with prior permission of the Proctor / Disciplinary Committee. In case of any emergency such student/s must take prior permission from the Proctor to enter the University campus. If such student/s is found in the University campus without permission he/she will be liable for further disciplinary action.

Part-IV

Indiscipline and Misconduct

Acts of Indiscipline and Misconduct:

Any act of misconduct committed by a student inside or outside the campus shall be an act of violation of discipline of the University. Without prejudice to the generality of the foregoing provision, violations of the discipline shall include:

- i. Disruption of teaching, student examination, research or administrative work, curricular or extra-curricular activity or residential life of the members of the University, including any attempt to prevent any member of the University or its staff from carrying on her work; and any act reasonable likely to cause such disruption. **[one black dot]**
- ii. Damaging or defacing University property or the property of members of the University or any other property inside or outside the University campus **[one black dot].**
- iii. Engaging in any attempt at wrongful confinement of teachers, officers, employees and students of the University or camping inside or creating nuisance inside the boundaries of houses of teachers, officers and other members of the University. **[one black dot]**
- iv. Use of abusive and derogatory slogans or intimidatory language or incitement of hatred & violence and any other act calculated to further the same. **[one black dot]**
- v. Ragging in any form
  - a) “The word ‘ragging’ means the action of teasing, playing a practical joke upon someone or holding comic parades and other activities during certain period of a semester or academic term.” **[one black dot]**

- b) Ragging includes display of noisy, disorderly conduct, teasing, excitement by rough or rude treatment or handling, including rowdy undisciplined activities which causes or likely to cause annoyance undue hardship, physical or psychological harm or raise apprehension or fear in a fresher or asking the students to do any act or perform something which causes him/her shame or embarrassment or danger to his/her life. **[two black dots]**
- c) Forms of ragging to address senior as ‘sir’, perform mass drills; copy class not for the seniors; asks/answer vulgar questions; force to look at pornographic pictures to freshers out of their innocence; force to drink alcohol, scalding tea, etc. to do acts which can lead to physical injury, mental torture or death; strip kiss or do other obscenities. **[two black dots]**
- vi. Ragging in any form is strictly prohibited both inside and outside the University premises. Any student found indulging in any kind of ragging would be considered as a guilty of gross indiscipline and as per the latest decision of the Hon. Supreme Court an FIR will be filed against him/her and he/she will be immediately suspended from the University. Anyone indulging in eve-teasing shall also be dealt with the same. **[three black dots]**
- vii. Eve-teasing or disrespectful behavior to women or girl students; **[two black dots]**
- viii. An assault upon, or intimidation of, or insulting behavior towards a teacher, officer, employee or student of any other person.
- a) Verbal assault involving oral assault that results in an emotional, mental, and or / psychological injury to the victim than to a physical bodily injury. **[one black dot]**
- b) Simple assault wherein a weapon is not used and the resulting injuries caused to the victim are minor in nature. **[two black dots]**

- c) Physical assault wherein an individual or a group provokes and attacks a person physically, with or without the use of a weapon, or threatens to hurt that person resulting in.
  - i) Provocation: insults, threats, **[one black dot]**
  - ii) Intimidation: making a fist, pushing, stalking, stealing / throwing objects. **[two black dots]**
  - iii) Brutality: attacks, struggles, fights. **[three black dots]**
  - iv) Punches and injuries: bites, bruises, injuries, dislocations, fractures. **[four black dots]**
  - v) Assault with a weapon leading to minor injuries **[four black dots]**
  - vi) Assault with a weapon leading to major injuries **[four black dots]**
  - vii) Assault with or without a weapon leading to life threatening injuries. **[five black dots]**
  - viii) Causing or colluding in the unauthorized entry of any person into the campus or in the unauthorized occupation of any portion of University premises, including hostels or halls of residence, by any person; **[one black dot]**
  - ix) Getting enrolled in more than one course of study simultaneously in violation of the University rules; **[two black dots]**
  - x) Committing forgery, tampering with or misuse of the University documents or records, identification cards, etc.; **[two black dots]**
  - xi) Furnishing false certificate or false information to any office under the control and jurisdiction of the University; **[two black dots]**
  - xii) Consuming or possessing alcoholic drinks, dangerous drugs or other intoxicants in the University premises; **[one black dot]**
  - xiii) Indulging in acts of gambling in the University premises; **[one black dot]**
  - xiv) Possessing or using any weapons such as knives, iron chains, iron, rods. Sticks, explosives and fire arms in the University premises; **[two black dots]**
  - xv) Arousing communal, caste or regional feeling or creating disharmony among students; **[one black dot]**
  - xvi) Disobeying the instructions of teachers or the authorities; [one black dot]

- xvii) Misconduct or misbehavior of any nature at the time of elections to the student bodies or at meeting or during curricular or extra-curricular activities of the University; **[one black dot]**
- xviii) Misconduct or misbehavior of any nature at the Examination Centre; **[one black dot]**
- xix) Giving publicity to misleading accounts or rumour amongst the students; **[one black dot]**
- xx) Not disclosing one's identity when asked to do so by an employee or officer of the University who is authorized to ask for identity; **[one black dot]**
- xxi) Tearing of pages, defacing, burning and destroying of books of any library or seminar; **[one black dot]**
- xxii) Unauthorised occupation of hostel, rooms or unauthorised acquisition or use of University furniture in one's hostel room or elsewhere; **[one black dot]**
- xxiii) Accommodating guests in hostels without permission of the Proctor or Warden; **[one black dot]**
- xxiv) Improper rendering of accounts for money drawn from or through any office under the control and jurisdiction of the University; **[one black dot]**
- xxv) Coercing the Medical Staff to render to Medical Assistance to persons not entitled to the same or any other disorderly behavior; **[one black dot]**
- xxvi) Any act of moral turpitude; **[one black dot]**
- xxvii) Any offence under law; **[one black dot]**
- xxviii) Committing any of the offences specified in the examination (Control of Unfair Means and Disorderly Conduct) Regulation of the University; **[two black dots]**
- xxix) Violation of the Traffic Rules as notified by the University; **[one black dot]**
- xxx) Improper behaviour while on tour or excursion; **[one black dot]**
- xxxi) Pasting of posters or distributing pamphlets, handbills etc. of an objectionable nature or writing on walls and disfiguring buildings; **[one black dot]** and

xxxii) Any other act which may be considered by the Vice-Chancellor or the Disciplinary Committee to be an act of violation of discipline.
[as per the decision of the disciplinary committee]

Miscellaneous rules

- 1) Any student against whom a charge of misconduct has been made may be suspended from the rolls of the University by the Vice-Chancellor, pending enquiry or pending trial for a cognisable offence by a court of law.
- 2) Any student against whom a charge of misconduct has been made may be suspended from the rolls of the University by the Proctor in consultation with the Hon'ble Vice-Chancellor without waiting for the report of the disciplinary committee.
- 3) Any student against whom a charge of misconduct has been proved or awarded Black Dot(s). Such candidate(s) shall not be eligible to take further admission in any regular programme in MANUU.

मौलाना आज़ाद नेशनल उर्दू यूनिवर्सिटी विद्यार्थी आचरण व
अनुशासन नियम, 2014

विषय सूची

		पृष्ठ संख्या
भाग — 1	सामान्य	
भाग — 2	विश्वविद्यालय के अधिकारी जो कि अनुशासनात्मक कार्रवाई करने के लिए अधिकृत हैं।	
भाग — 3	दंड की प्रकृति	
भाग — 4	अनुशासनहीनता और दुराचरण के लिए कार्रवाई	
	विविध	

भाग – 1

सामान्य

1 नियमों का शीर्षक :

इन नियमों को “मौलाना आज़ाद नेशनल उर्दू यूनिवर्सिटी विद्यार्थी आचरण व अनुशासन नियम, 2014” कहा जाएगा।

2 प्रारंभ होने की तिथि :

ये नियम तत्काल प्रभाव से लागू होंगे।

3 नियमों का अनुप्रयोग :

ये नियम यूनिवर्सिटी के उन सभी विद्यार्थियों पर लागू होंगे, जो कि इन नियमों के लागू होने की तिथि से पहले ओर बाद में दाखिल हुए हैं।

भाग – 2

यूनिवर्सिटी के अधिकारी जो कि अनुशासनात्मक कार्रवाई करने के लिए अधिकृत हैं।

अनुशासन समिति के सदस्यों को पुनर्गठित किया जा सकता है जो कि इस तरह के कार्यों और ऐसी शक्तियों का प्रयोग करेंगे जो समय समय पर कुलपति द्वारा प्रत्यायोजित की जाएँगी। समिति के सदस्य इस प्रकार हैं –

- 1 सम—कुलपति (अध्यक्ष)
- 2 कुलानुशासक (प्रॉफेटर)
- 3 प्रोवोस्ट
- 4 कुलपति के द्वारा एक वर्ष की अवधि के लिए आवर्तन (रोटेशन) पर आधारित एक संकायाध्यक्ष की नियुक्ति की जाएगी।
- 5 कुलपति के द्वारा एक वर्ष की अवधि के लिए आवर्तन पर आधारित दो विभागाध्यक्षों की नियुक्ति की जाएगी।
- 6 कुलसचिव

नोट : कुलानुशासक माननीय कुलपति के परामर्श से आवश्यकता पड़ने पर तत्काल अनुशासनात्मक कार्रवाई कर सकते हैं।

भाग – 3

दंड की प्रकृति

यदि कोई भी विद्यार्थी प्रत्यक्ष या अप्रत्यक्ष रूप से किसी भी तरह की अनुशासनहीन गतिविधि में शामिल पाया जाता है तो उसे ब्लैक डॉट्स दिये जाएँगे। किसी भी विद्यार्थी को ब्लैक डॉट अनुशासनात्मक समिति के द्वारा दिये जाएँगे जो कि जमा होंगे (यदि एक विद्यार्थी को अनुशासनात्मक समिति द्वारा सजा के रूप में एक ब्लैक डॉट मिलता है और उसी विद्यार्थी को किसी अन्य अनुशासनात्मक समिति द्वारा सजा के तौर पर एक और ब्लैक डॉट मिलता है तो इस मामले में उस विशेष विद्यार्थी की ब्लैक डॉट की संख्या जोड़ी जाएगी जो दो ब्लैक डॉट्स होंगी)। नीचे दी गई सूची में से ब्लैक डॉट के लिए एक या एक से अधिक की सज़ा हो सकती है।

1 एक ब्लैक डॉट –

क चेतावनी ओर एक सप्ताह के अंदर अभिभावकों को बुलाना।

ख 1000 रु तक का जुर्माना।

ग लिखित चेतावनी ओर अभिभावकों को सूचित करना।

घ हॉस्टल बदलना।

2 दो ब्लैक डॉट्स –

क निर्दिष्ट अवधि के लिए यूनिवर्सिटी से निष्कासन

ख कक्षा/विभाग/कॉलेज/हॉस्टल/भोजनालय/पुस्तकालय और अन्य प्राप्त सुविधाओं का निलंबन।

ग किसी भी स्रोत से प्राप्त छात्रवृत्ति, फेलोशिप या किसी भी अन्य वित्तिय सहायता को निलंबित व रद्द करना या संबंधित एजेंसी को उस आशय की सिफारिश करना।

घ 5000 रुपये का अर्थदंड।

ड़ खेल—कूद/एन.सी.सी./एन.एस.एस. और इस तरह की अन्य गतिविधियों में भाग लेने पर रोक लगाना।

च कक्षा/यूनिवर्सिटी/ हॉस्टल/भोजनालय/खेल—कूद/क्लब और इसी तरह के दूसरे निकायों में किसी भी प्रतिनिधि पद को रखने के लिए अयोग्य ठहराना।

छ यूनिवर्सिटी की संपत्ति के आर्थिक नुकसान की वसूली।

ज निर्दिष्ट अवधि के लिए विभाग/संकाय/यूनिवर्सिटी/ हॉस्टल/भोजनालय/पुस्तकालय/क्लब से निष्कासन।

3 तीन ब्लैक डॉट्स –

क परीक्षाओं से निष्कासन

ख हॉस्टल से निष्कासन

4 चार ब्लैक डॉट्स –

एक शैक्षणिक वर्ष के लिए यूनिवर्सिटी से निष्कासन।

5 पांच ब्लैक डॉट्स –

क स्थायी तौर पर यूनिवर्सिटी से निष्कासन।

ख अध्ययन के लिए अयोग्य घोषित करना और यूनिवर्सिटी में आगे प्रवेश ओर पुनः प्रवेश पर रोक लगाना।

नोट : यदि किसी विद्यार्थी को किसी भी प्रकार के ब्लैक डॉट्स दिए जाते हैं तो वे उसके चरित्र प्रमाणपत्र में परिलक्षित होंगे। यद्यपि संबंधित विभाग के अध्यक्ष द्वारा दी गई विद्यार्थी की प्रगति, प्रदर्शन और व्यवहार के आधार पर प्रॉफेसर/अनुशासनात्मक समिति चरित्र प्रमाण पत्र में प्रदर्शित ब्लैक डॉट्स की संख्या को कम या हटा सकती हैं।

निलंबन की अवधि में विद्यार्थी के पहचान पत्र व पुस्तकालय कार्ड प्रॉफेसर ऑफिस में जमा किए जाएंगे। वह यूनिवर्सिटी के प्रांगण में आने के लिए प्रतिबंधित होगा और यूनिवर्सिटी की किसी भी गतिविधि में भाग नहीं ले सकता है। यद्यपि प्रॉफेसर/अनुशासनात्मक समिति की पूर्व अनुमति से परीक्षा दे सकता

है। इस तरह के विद्यार्थी किसी भी तरह की आपात स्थिति में यूनिवर्सिटी प्रांगण में प्रवेश के लिए प्रॉफेसर से पूर्व अनुमति आवश्यक तौर पर लें। यदि इस तरह के विद्यार्थी बिना किसी पूर्व अनुमति के यूनिवर्सिटी प्रांगण में पाये गए तो उन पर संभाव्य कार्रवाई की जाएगी।

भाग – 4

अनुशासनहीनता और दुराचरण

अनुशासनहीनता और दुराचरण के लिए नियम

यूनिवर्सिटी के अंदर या बाहर किसी भी विद्यार्थी द्वारा कदाचार का कोई भी कार्य यूनिवर्सिटी के अनुशासन का उल्लंघन होगा। सामान्यतया पूर्वगामी प्रावधानों के पूर्वाग्रह के बिना अनुशासन का उल्लंघन शामिल होंगे –

- 1 शिक्षण में बाधा, विद्यार्थी परीक्षा, शोध व प्रशासनिक कार्य, पाठ्यक्रम व पाठ्येतर गतिविधियों, यूनिवर्सिटी के आवासीय सदस्य, यूनिवर्सिटी के किसी भी सदस्य या कर्मचारियों को उनके काम करने को रोकने का कोई भी प्रयास, और कोई भी अन्य कारण इस तरह के व्यवधान का कारण बनता है। (एक ब्लैक डॉट)
- 2 यूनिवर्सिटी की संपत्ति या यूनिवर्सिटी के सदस्यों की संपत्ति व यूनिवर्सिटी के अंदर प्रांगण की और बाहर की संपत्ति को खराब करना व नष्ट करना। (दो ब्लैक डॉट्स)
- 3 यूनिवर्सिटी के शिक्षकों, कार्यालय कर्मचारियों और यूनिवर्सिटी के विद्यार्थियों को कैद करने के किसी भी प्रयास में संलग्न होना या शिक्षकों, अधिकारियों और यूनिवर्सिटी के अन्य सदस्यों के आवासों की सीमाओं में उपद्रव पैदा करना। (एक ब्लैक डॉट)
- 4 अपमानजनक और अनुचित नारे या धमकाने वाली भाषा का उपयोग या घृणा व हिंसा के लिए उकसाना या किसी भी तरह का अन्य कार्य जो कि इसके अंदर आता हो। (एक ब्लैक डॉट)
- 5 किसी भी तरह की रैगिंग –
  - (क) रैगिंग शब्द का अर्थ है किसी सेमेस्टर या अकादमिक अवधि की निश्चित अवधि के दौरान किसी को चिढ़ाना, किसी पर व्यावहारिक मज़ाक करना और कॉमिक परेड व अन्य गतिविधियां को आयोजित करना। (एक ब्लैक डॉट)

(ख) रैगिंग में शोर, अनुचित रूप से किसी को उत्तेजक रूप में असभ्य तरीके से छेड़ना, उपद्रवी अनुशासनहीन गतिविधियां जो कि किसी को भी कष्टदायक हो, शारीरिक और मनोवैज्ञानिक तौर पर कष्ट पहुंचाना और नवागुंतक विद्यार्थियों में भय व डर पैदा करके कोई गतिविधि करवाना जिसके कारण उसे शर्मिंदगी हो या उसे जीवन के लिए खतरा पैदा हो (दो ब्लैक डॉट्स)

(ग) रैगिंग के रूप में सीनियर को सर के तौर पर संबोधित करना, सामूहिक तौर पर परेड करवाना, सीनियर के लिए कॉपी क्लास नहीं, विभिन्न कामों को तोड़ना, सीनियर के लिए सेवक बनकर काम करना, अशिष्ट प्रश्न पूछना और उत्तर देना, अश्लील चित्रों को देखने के लिए नये विद्यार्थियों को मजबूर करना, शराब पीने के लिए मजबूर करना, चाय से जलाना इत्यादि जो कार्य शारीकि चोट, मानसिक यातना या मृत्यु का कारण बन सकते हैं, स्ट्रिप चुंबन या अन्य अश्लीलता। (दो ब्लैक डॉट्स)

6 रैगिंग किसी भी रूप में यूनिवर्सिटी परिसर के अंदर और बाहर दोनों जगह वर्जित है। यदि कोई भी विद्यार्थी रैगिंग करने में लिप्त पाए जाने पर सुप्रीम कोर्ट के नवीनतम निर्णय के अनुसार अनुशासनहीनता का दोषी माना जाएगा। उसके खिलाफ एफआईआर दर्ज करवाई जाएगी और उसे तुरंत यूनिवर्सिटी से निलंबित कर दिया जाएगा। छेड़खानी में लिप्त पाए जाने पर इसी तरह निपटा जाएगा। (तीन ब्लैक डॉट्स)

7 महिलाओं ओर छात्राओं के साथ छेड़खानी या अपमानजनक व्यवहार (दो ब्लैक डॉट्स)

8 शिक्षक, ऑफिसर, कर्मचारी, विद्यार्थी व अन्य व्यक्ति के प्रति हमला, धमकी और अपमानजनक व्यवहार

क शाब्दिक रूप से परेशान करना जिसके परिणामस्वरूप शारीरिक चोट की तुलना में पीड़ित को भावनात्मक, मानसिक और मनोवैज्ञानिक चोट पहुंचती है। (एक ब्लैक डॉट)

ख साधारण हमला जिसमें हथियार का प्रयोग नहीं होता है और परिणामस्वरूप जिसके कारण पीड़ित की चोट मामूली होती है। (दो ब्लैक डॉट्स)

ग शारीरिक मारपीट जिसमें एक व्यक्ति या एक समूह किसी व्यक्ति को उकसाता है और व्यक्तिगत तौर पर शारीरिक हमला करता है, किसी हथियार के उपयोग के साथ या बिना या उस व्यक्ति को चोट पहुंचाने की धमकी देता है जिनके परिणामस्परूप

1 उकसाना : अपमान, धमकी (एक ब्लैक डॉट)

2 डराना—धमकाना : एक घूंसा बनाना, धक्का देना, डांटना, चुराना व किसी चीज को फेंकना। (दो ब्लैक डॉट्स)

3 क्रूरता : हमले, हाथापाई, झगड़े। (तीन ब्लैक डॉट्स)

4 घूंसे और चोटें : काटना, छिलना, चोटें, हड्डी या जोड़ का उखड़ जाना, हड्डी टूटना। (चार ब्लैक डॉट्स)

5 हथियार के साथ हमला करना जिससे मामूली चोट आना। (चार ब्लैक डॉट्स)

6 हथियार के साथ हमला करना जिससे ज्यादा चोट आना। (चार ब्लैक डॉट्स)

7 हथियार के साथ और बिना हथियार के हमला करना जिससे ज़िदगी के लिए खतरनाक चोट पहुंचना। (पांच ब्लैक डॉट्स)

9 यूनिवर्सिटी परिसर में किसी भी व्यक्ति की अनाधिकृत प्रवेश करवाने का कारण या उसके लिए सांठ—गांठ करना और यूनिवर्सिटी परिसर कि किसी भी हिस्से में जिसमें हॉस्टल, आवासीय हॉल में किसी भी व्यक्ति द्वारा अनाधिकृत अधिग्रहण (एक ब्लैक डॉट)

10 यूनिवर्सिटी में अध्ययन के लिए एक से ज्यादा कोर्स में दाखिला लेना यूनिवर्सिटी के नियमों को तोड़ने जैसा है। (दो ब्लैक डॉट्स)

11 फर्जीवाड़ा करना, यूनिवर्सिटी के दस्तावेजों व रिकॉर्ड्स, पहचान पत्र के साथ छेड़छाड़ या दुरुपयोग करना। (दो ब्लैक डॉट्स)

12 यूनिवर्सिटी के नियंत्रण और अधिकार क्षेत्र के तहत किसी भी कार्यालय को गलत प्रमाण पत्र या झूठी जानकारी प्रस्तुत करना। (दो ब्लैक डॉट्स)

13 यूनिवर्सिटी परिसर में मादक द्रव्य, पेय पदार्थ, खतरनाक ड्रग्स और अन्य नशीले पदार्थों का सेवन करना व रखना। (एक ब्लैक डॉट)

14 यूनिवर्सिटी परिसर में जुए के काम में लिप्त होना। (एक ब्लैक डॉट)

15 यूनिवर्सिटी परिसर में किसी भी तरह के हथियार जैसे चाकू लाठियां, लोहे की चैन, लोहे की लाठी, छड़ी, विस्फोटक और जलनशील हथियार रखना व उनका इस्तेमाल (दो ब्लैक डॉट्स)

16 विद्यार्थियों में सांप्रदायिक, जातिगत और क्षेत्रीय भावना और विसंगति पैदा करना। (एक ब्लैक डॉट)

17 शिक्षकों व अधिकारियों के दिशानिर्देशों की अवहेलना करना। (एक ब्लैक डॉट)

18 यूनिवर्सिटी में छात्रसंघों के चुनाव के समय या अन्य मीटिंग व पाठ्यचर्या या अतिरिक्त पाठ्यक्रम गतिविधियों के दौरान किसी भी प्रकृति का दुराचार व अभद्र व्यवहार। (एक ब्लैक डॉट)

19 परीक्षा केंद्र में किसी भी प्रकार का दुराचार व अभद्र व्यवहार। (एक ब्लैक डॉट)

20 विद्यार्थियों के बीच भ्रामक अफवाहों को बढ़ावा देना व प्रचार करना। (एक ब्लैक डॉट)

21 यूनिवर्सिटी के किसी अधिकृत कर्मचारी या अधिकारी द्वारा शिनाख्त करने पर अपनी पहचान नहीं बताना। (एक ब्लैक डॉट)

22 किसी भी पुस्तकालय व सेमीनार की पुस्तकों के पन्नों को फाड़ना, बिगाड़ना, जलाना व नष्ट करना। (एक ब्लैक डॉट)

23 अनाधिकृत रूप से हॉस्टल व कमरों में रहना, यूनिवर्सिटी के फर्नीचर का कमरों में और बाहर अनाधिकृत अधिग्रहण करके इस्तेमाल करना। (एक ब्लैक डॉट)

24 प्रॉफेटर और वॉर्डन की बिना पूर्वानुमति के किसी मेहमान और किसी भी व्यक्ति को हॉस्टल में ठहराना। (एक ब्लैक डॉट)

25 यूनिवर्सिटी के नियंत्रण व अधिकारक्षेत्र के किसी भी ऑफिस के खातों से अनुचित तरीके से रूपया निकालना। (एक ब्लैक डॉट)

- 26 मेडीकल स्टॉफ को किसी व्यक्ति को चिकित्सा सहायता देने के लिए मजबूर करना जो कि उसका हकदार नहीं है। (एक ब्लैक डॉट)
- 27 नैतिक तिरस्कार का कोई भी कार्य। (एक ब्लैक डॉट)
- 28 कानून के तहत कोई अपराध। (एक ब्लैक डॉट)
- 29 यूनिवर्सिटी के परीक्षा नियमों में निर्दिष्ट कोई भी अपराध करना (अनुचित साधनों और अव्यवस्थित आचरण पर नियंत्रण) (एक ब्लैक डॉट)
- 30 यूनिवर्सिटी द्वारा अधिसूचित यातायात नियमों का उल्लंघन। (एक ब्लैक डॉट)
- 31 भ्रमण या पर्यटन के दौरान अनुचित व्यवहार। (एक ब्लैक डॉट)
- 32 पोस्टरों को चिपकाना या आपत्तिजनक प्रकृति के पंफलेट्स, हैंडबिल बांटना और दीवारों पर लिखना, बिल्डिंग को बिगाड़ना। (एक ब्लैक डॉट)
- 33 कोई भी अन्य कार्य जो कुलपति व अनुशासन समिति के द्वारा अनुशासन के नियमों का उल्लंघन माना जा सकता है। (अनुशासन समिति के निर्णयानुसार)

विविध नियम

- 1 कोई भी विद्यार्थी जिसके खिलाफ कदाचार का आरोप लगा है उसे कुलपति द्वारा यूनिवर्सिटी रोल से निलंबित किया जा सकता है। लंबित जांच व लंबित सुनवाई या कानून के अनुसार संज्ञेय अपराध।
- 2 कोई भी विद्यार्थी जिसके खिलाफ कदाचार का आरोप लगा है उसे अनुशासन समिति की रिपोर्ट का इंतजार किए बिना प्रॉफेटर के द्वारा कुलपति महोदय के परामर्श से यूनिवर्सिटी रोल से निलंबित किया जा सकता है।
- 3 कोई भी विद्यार्थी जिसके खिलाफ कदाचार का आरोप प्रमाणित हो चुका है और उसे ब्लैक डॉट्स दिए गये हैं वो अभ्यर्थी मौलाना आज़ाद नेशनल उर्दू यूनिवर्सिटी के किसी भी नियमित पाठ्यक्रम में प्रवेश लेने के लिए योग्य नहीं होगा।